ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 10.11.2022 г.
COM(2022) 580 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

в съответствие с член 14, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2019/880 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. за въвеждането и вноса на движими културни ценности

Съдържание

1. ВЪВЕДЕНИЕ ... 3
2. ЦЕЛИ ... 4
3. СТРУКТУРА НА ПРОЕКТА И ПОДХОД ЗА ПЛАНИРАНЕ ... 5
   Етап 1 — Създаване на концепцията ... 5
   Етап 2 — Разработване на системата ... 5
   Етап 3 — Въвеждане и експлоатация ... 6
4. ПРЕГЛЕД НА НАПРЕДЪКА ... 6
   Приемане на разпоредбите за изпълнение ... 6
   Създаване на концепцията — икономически анализ ... 7
   Задаване на конкретни параметри на проекта — стратегически документ ... 7
   Разработване на проекта ... 7
   Методология: подход, използван при внедряването на системата за ICG ... 9
   Общ преглед на планирането ... 9
   Искания за промени ... 10
   Полезни външни взаимодействия ... 10
   Сътрудничество между ГД „Данъчно облагане и митнически съюз“ и ГД „Здравеопазване и безопасност на храните“ ... 11
   Работа с проектната група по цифровизация на движимите културни ценности ... 11
5. РИСКОВЕ ОТ ЗАКЪСНЕНИЯ ... 12
   Риск 1 — осигуряване на персонал ... 12
   Риск 2 — пандемията от COVID-19 и кризата в Украйна ... 12
   Риск 3 — предложение за среда на ЕС за митническо обслужване на едно гише ... 12
   Действия за смекчаване на последиците ... 13
6. ЗАКЛЮЧЕНИЯ ... 13

ПРИЛОЖЕНИЕ I: МНОГОГОДИШНО СТРАТЕГИЧЕСКО ПЛАНИРАНЕ ... 15

ПРИЛОЖЕНИЕ II: ОСНОВНИ ЕТАПИ НА ПРОЕКТА И ГРАФИК НА КЛЮЧОВИТЕ МЕЖДИННИ ЦЕЛИ ... 18

РЕЧНИК

Икономически анализ	В този документ се представя обосновката на проекта от гледна точка на информационните технологии и се определят неговите бюджетни изисквания.
Стратегически документ	В стратегическия документ се описват по-подробно предположенията, направени в документа с икономическия анализ. В него се отразяват партньорството между собственика и доставчика на системата, както и разбирането за системата към момента на изготвянето на документа.
Система за ICG	Система за вноса на движими културни ценности — централизираната електронна система за внос на движими културни ценности.
TRACES	Експертна система за контрол на търговията — многоезичната цифрова платформа на Европейската комисия за санитарно и фитосанитарно сертифициране.
EU CSW-CERTEX	Система на ЕС „Митническо обслужване на едно гише: обмен на сертификати“.
МФР	Многогодишна финансова рамка; дългосрочният бюджет на ЕС за периода 2021—2027 г.
МРП	Модел на работния процес — в модела на работния процес на ниво приложение се съдържа описание на цялостния работен процес и на потока от информация за целите на приложението, като се допълва системният модел на работния процес, изготвен на етап „Спецификации на системата“, с цел да се отчетат нуждите, свързани с приложението.

1. ВЪВЕДЕНИЕ

С Регламент (ЕС) 2019/880 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г.[1] за въвеждането и вноса на движими културни ценности (наричан по-долу „Регламентът“) се цели да се предотврати незаконната търговия с движими културни ценности, по-специално когато тя допринася за финансирането на терористични дейности, както и да се забрани вносът на митническата територия на Съюза на движими културни ценности, изнесени незаконно от трети държави.

С Регламента се налага задължение при вноса на определени движими културни ценности, които се считат за особено застрашени (а именно археологически находки и части от паметници, разделени на части), да се представят разрешения за внос, а при вноса на други движими културни ценности, които се считат за по-слабо застрашени, да се представят декларации на вносителя, като така се гарантира, че те подлежат на еднакъв контрол при внос в Съюза. Определени случаи на внос на движими културни ценности, предназначени за конкретни цели (образователни, научни или свързани с изследователска дейност), са освободени от тези изисквания за представяне на документи.

Задължението на вносителите да получават разрешение за внос или да изготвят и подават декларация на вносителя пред митниците ще започне да се прилага едва от момента, в който започне да функционира централизирана електронна система (системата за ICG).

Системата за ICG ще служи като средство не само за изпълнение на формалностите от страна на операторите, но и за съхранение и обмен на информация от страна на администрациите на държавите членки, отговарящи за прилагането на Регламента (митници и органи в областта на културата).

Доброто функциониране на системата за ICG е тясно свързано с успеха на средата на ЕС за митническо обслужване на едно гише[2], с която се цели да се осигури правно основание за функционирането на системата на ЕС „Митническо обслужване на едно гише: обмен на сертификати“ (EU CSW-CERTEX). Средата на ЕС за митническо обслужване на едно гише е разработена, за да се осигури по-бърз и по-ефикасен обмен на електронни данни между националните митнически администрации и регулаторните органи на ЕС във всички области на политиката. Чрез нея се създава цифрова рамка за засилено сътрудничество между всички гранични служби и се улесняват административните проверки на етапа на митническото оформяне.

EU CSW-CERTEX представлява централният компонент на средата на ЕС за митническо обслужване на едно гише и се разработва от Комисията с цел да се свържат националните среди за митническо обслужване на едно гише със системите или базите от данни на Съюза, използвани за управление на немитническите формалности, така

[1] ОВ L 151, 7.6.2019 г., стр. 1—14.

[2] Официалното приемане и публикуването на Регламента за създаване на среда на ЕС за митническо обслужване на едно гише са заложени за четвъртото тримесечие на 2022 г. Вж. предложението за средата за митническо обслужване на едно гише: https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2020-10/201028_commission_proposal_single_window.pdf

щото всички относими органи да разполагат с достъп до съответните данни и да си сътрудничат по-лесно за целите на граничните проверки.

Чрез EU CSW-CERTEX се осъществява обмен във връзка с множество други немитнически формалности, които се поддържат в бази данни на ЕС и са уредени в различни правни актове, под отговорността на различни дирекции в Комисията, включително формалностите, свързани с движимите културни ценности.

На всеки 12 месеца от влизането в сила на Регламента и докато системата за ICG не започне да функционира, Комисията трябва да представя на Европейския парламент и на Съвета доклад относно напредъка, постигнат по отношение на създаването на тази електронна система.

Комисията представи първия си годишен доклад за напредъка през юни 2020 г.[3] В доклада са описани накратко действията, предприети от службите на Комисията през първата година след влизането в сила на Регламента, а именно: а) подготвителните дейности по приемане на необходимите разпоредби за изпълнение и б) консултациите с държавите членки чрез експертната група по митническите въпроси във връзка с движимите културни ценности и проектната група по вноса на движими културни ценности.

Вторият годишен доклад за напредъка бе представен през юли 2021 г.[4] В него се описват напредъкът, постигнат с приемането на Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/1079 на Комисията[5], както и осъществяването на етап 1 — „Създаване на концепцията“ на проекта, свързан с ICG, работата, свършена от създадената за целта проектна група, , както и напредъкът по икономическия анализ и стратегическия документ за проекта, свързан с ICG.

В третия годишен доклад за напредъка се разглежда периодът от юли 2021 г. до юни 2022 г. От съображения за изчерпателност в него също са посочени накратко целите, които следва да бъдат постигнати, структурата на проекта и подходът за планиране, които са подробно описани в първия годишен доклад за напредъка. Цялостната оценка на постигнатия напредък и установените рискове от забавяне са обобщени в раздела със заключенията на настоящия доклад.

2. ЦЕЛИ

Системата за ICG следва да започне да функционира не по-късно от 28 юни 2025 г., тъй като към тази дата ще стане задължително всички оператори да получават разрешения за внос или да подават декларации на вносителите пред митниците чрез тази електронна система, за да могат да внасят[6] законосъобразно конкретни категории движими културни ценности в Съюза.

След приемането на Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/1079 на Комисията през юни 2021 г. и одобряването на стратегическия документ започна етапът на

[3] COM(2020) 342 final
[4] COM(2021) 358 final
[5] Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/1079 на Комисията от 24 юни 2021 г. за определяне на подробни правила за прилагането на някои разпоредби на Регламент (ЕС) 2019/880 на Европейския парламент и на Съвета за въвеждането и вноса на движими културни ценности (ОВ L 234, 2.7.2021 г., стр. 67).
[6] Съгласно определението в Регламента „внос“ представлява поставянето на стоки под следните митнически режими: допускане за свободно обращение; складиране в митнически складове или свободни зони; временен внос; и специфична употреба, в това число активно усъвършенстване.

разработване на системата за ICG. Той ще продължи около две години, а след като приключи, ще започне третият етап. В хода на третия етап системата за ICG ще бъде свързана с EU CSW-CERTEX, за да може да се осъществява обменът на документи с митническите системи на държавите членки. Успоредно с това ще бъдат организирани обучения за запознаване на администрациите на последните с оперативните функционални възможности на системата за ICG.

Наред с други дейности на службите на Комисията в областта на митниците проектът относно вноса на движими културни ценности се планира подробно и в рамките на редакцията от 2019 г. на Многогодишния стратегически план за електронни митници[7] (МГСП-М, ред. 2019 г.). В приложение I към настоящия доклад е представена извадка от планирането във връзка с проекта относно вноса на движими културни ценности — част от редакцията от 2019 г. на МГСП-М (таблица 1).

Както бе обяснено по-горе, част от проекта, свързан с вноса на движими културни ценности, се разработва и в рамките на средата на ЕС за митническо обслужване на едно гише (МГСП-М, ред. 2019 г., фиш 1.13), за която EU CSW-CERTEX се явява ключова информационна система. В приложение I към настоящия доклад е представена извадка от планирането във връзка с EU CSW-CERTEX от фиш 1.13 на МГСП-М (таблица 2).

3. СТРУКТУРА НА ПРОЕКТА И ПОДХОД ЗА ПЛАНИРАНЕ

Както бе обяснено в анализа — част от първия годишен доклад за напредъка, структурата на проекта се основава на методологията, предвидена в редакцията от 2019 г. на МГСП-М и в приложенията към него, в това число схемата за управление[8], политиката на ЕС за моделиране на митническите работни процеси[9] и стратегията за информационните технологии[10]. Обстойна пътна карта с основните етапи на проекта и ключовите междинни цели е представена в приложение II.

Въпреки че по проекта се работи на няколко равнища по едно и също време, той може да се раздели образно казано на три етапа:

Етап 1 — Създаване на концепцията: най-напред се изготвя икономически анализ, в който се представя обосновката на проекта и се определят бюджетните изисквания. Освен това се определят ниво 3 (изисквания на ползвателите на МРП) и ниво 4 (функционални изисквания, описани в МРП) с цел да се изготвят визуално представяне на работните процеси и подробни функционални изисквания, за да се гарантира, че когато заработи, предвидената информационна система ще функционира по начина, заложен в законодателството. След това се изготвя стратегически документ, в който се предоставя по-подробна информация за проекта: структура, разходи, продължителност и рискове, както и данни за неговите междинни цели, очаквани резултати и организация например. Тези документи отразяват обсъжданията и съдържанието на акта за изпълнение, който Комисията има задължение да разработи.

Етап 2 — Разработване на системата: в съответствие с разпоредбите на акта за изпълнение, както и с изискванията на ползвателите и функционалните спецификации

[7] Вж. https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/electronic-customs_en.
[8] https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2019-12/2019_masp_annex3_en.pdf
[9] https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2019-12/2019_masp_annex4_en.pdf
[10] https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2019-12/2019_masp_annex5_en.pdf

на системата, се изготвят технически спецификации за това как ще бъде изградена системата. Техническите спецификации включват: структурата, която ще се използва, съобщенията, които ще се подават от икономическите оператори, интерфейсите с други системи, плановете за изпитване и др.

След като проектирането на системата бъде завършено от концептуална гледна точка и бъдат постигнати резултатите, изброени в междинни цели 1 и 3 от таблица 1 (вж. приложение I), започва по-задълбочена работа и се вземат предвид повече технически аспекти в спецификациите на приложението и услугите, както и в документите за техническите спецификации на системата. Последните представляват конкретиката, върху която почиват икономическият анализ (изготвен в хода на етап 1) и стратегическият документ (изготвен в хода на етап 2). Вносът на движими културни ценности ще се интегрира в съществуващата платформа TRACES и в този смисъл по-голямата част от спецификациите, структурата, съобщенията и интерфейса, които съществуват към момента, ще се използват и за неговите цели.

Етап 3 — Въвеждане и експлоатация: започва същинският етап на разработване на информационните технологии (етап на изграждане), последван от преходен етап, на който ранните версии на системата за ICG постепенно ще достигат до различните групи потребители и ще се извършват изпитвания, за да се гарантира, че до 28 юни 2025 г. операторите и компетентните органи ще са в състояние да използват системата и ще са добре обучени за целта. След този етап ще последва 6-месечен период на наблюдение, в който системата ще бъде прецизирана, така че да отговаря на всички експлоатационни нужди, които могат да се проявят едва след като дадена информационна система стане задължителна, и да се гарантира гладкото протичане на работата.

Следва да се отбележи, че най-късно до 3 март 2025 г. системата за ICG ще бъде свързана с митническите администрации на държавите членки чрез EU CSW-CERTEX в съответствие с на Комисията за среда на ЕС за митническо обслужване на едно гише[11], за да се позволи извършването на автоматизиран митнически контрол на документите, издавани за вноса на движими културни ценности. За тази дейност ще се изисква изпитване на съответствието.

4. ПРЕГЛЕД НА НАПРЕДЪКА

Приемане на разпоредбите за изпълнение

По време на предходния етап Комисията прие необходимите разпоредби за изпълнение с оглед на създаването на електронната система. С цел да добие по-ясна представа за позициите във връзка с практическото изпълнение, тя проведе широки консултации с представителите на държавите членки в експертната група по митническите въпроси на

[11] Политическата тристранна среща се проведе на 19 май 2022 г. На нея присъстваха високопоставени представители на ГД „Данъчно облагане и митнически съюз“, Европейския парламент (ЕП) и председателството на Съвета, като бе постигнат успех при преговорите. Съзаконодателите дадоха подкрепата си за частите от текста, по които бе постигнато предварително съгласие на техническо равнище, и се споразумяха на политическо равнище по още няколко теми, които възникнаха във връзка с предложените от тях изменения на първоначалния текст, предложен от Комисията. Официалното приемане и публикуването на Регламента за създаване на среда на ЕС за митническо обслужване на едно гише са заложени за четвъртото тримесечие на 2022 г.

теми, свързани с движимите културни ценности[12], както и в Комитета по движимите културни ценности.

При всяка възможност службите на Комисията информират сдруженията на пазара на изкуство относно постигнатия напредък, за да се гарантира, че практическото изпълнение на Регламента е съобразено добре с различните аспекти на пазара. В хода на процедурата по приемане проектът на акта за изпълнение беше предоставен и онлайн на заинтересованите страни за консултация в течение на 4 седмици.

Създаване на концепцията — икономически анализ
Икономическият анализ беше одобрен без забележки от Съвета по информационни технологии и киберсигурност (ITCB)[13] на Европейската комисия на 23 септември 2020 г. и от Координационната група за електронните митници (КГЕЛ)[14] на 16 октомври 2020 г. В икономическия анализ се разглеждат различните алтернативи и се потвърждава, че системата TRACES, поддържана от ГД „Здравеопазване и безопасност на храните“ на Комисията, е най-подходящата платформа за разработване на системата за ICG, тъй като повечето функционални възможности, необходими за схемите за сертифициране и схемите за разрешения, са добре развити в рамките на тази платформа.

Задаване на конкретни параметри на проекта — стратегически документ
В стратегическия документ допълнително се прецизира първоначалната оценка, направена в икономическия анализ, и се описват подробно методологичният подход, управлението на проекта и полезните взаимодействия с други проекти. В този смисъл системата за ICG ще бъде разработена в партньорство между ГД „Данъчно облагане и митнически съюз“ и ГД „Здравеопазване и безопасност на храните“ на Комисията, като се използват дългосрочното сътрудничество и полезните взаимодействия между тези две генерални дирекции за целите на сътрудничеството между митническите и партньорските компетентни органи, което до момента се е доказало като много успешно в областта на контрола върху вноса на животни, храни и фуражи. Стратегическият документ беше одобрен от Координационната група за електронните митници (КГЕЛ) на 25 юни 2021 г.

Разработване на проекта
Предвид факта, че законодателните актове[15] за определяне на начина на функциониране на системата за ICG и законовите срокове във връзка с нея вече са

[12] Експертната група е форум за обсъждане на въпроси по изпълнението на законодателството на Съюза в областта на движимите културни ценности, свързани с митниците, и по-специално с Регламент (ЕС) 2019/880 за въвеждането и вноса на движими културни ценности и Регламент (ЕО) № 116/2009 относно износа на паметници на културата.
[13] Съветът по информационни технологии и киберсигурност (ITCB) на Европейската комисия е постоянна подгрупа на Общия управителен съвет. Той гарантира, че ресурсите и инвестициите в информационни технологии се използват по ефикасен начин и че нуждите на предприятията се посрещат с помощта на ефикасни, сигурни и устойчиви комуникационни и информационни системи в съответствие с принципите за защита на личните данни. Той осъществява надзор върху изпълнението на стратегията в областта на цифровите технологии на Европейската комисия.
[14] КГЕЛ се състои от представители на всички държави членки (и държави — кандидатки за членство), надлежно упълномощени от своите администрации и компетентни в области като законотворчество, процеси и МРП, управление на проекти, експлоатация, планиране и технически въпроси, свързани с ИТ.
[15] Регламент (ЕС) 2019/880 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. за въвеждането и вноса на движими културни ценности и Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/1079 на Комисията от 24 юни 2021 г. за определяне на подробни правила за прилагането на някои разпоредби на

приети, техническите дейности бележат добър напредък в рамките на отчетния период. Както ниво 3 (изисквания на ползвателите на МРП), така и ниво 4 (функционални изисквания, описани в МРП) бяха прегледани от държавите членки и публикувани в ARIS[16] Publisher. Този пакет включва първата версия на МРП, поради което ще са необходими допълнителни актуализации по време на етапа на разработване.

Освен това документът с критериите за оперативна приемливост (BAC) бе изготвен и представен през първото тримесечие на 2022 г. В този документ е уредено как следва да се изпълняват всички оперативни изпитвания, включително тези за приемливост, които представляват способ за проверка на изпълнението чрез сравнение със спецификациите на системата и приложението. В документа се съдържат всички тестови сценарии[17], необходими за извършването на цялостно изпитване оперативните изисквания[18] и функционалните изисквания[19] на системата за ICG, с оглед на това да се гарантира, че тя е в състояние да посрещне всички установени оперативни нужди. С цел да се извърши тази проверка, са налице четири групи тестови сценарии, в които се описват работните процеси — част от сферите на дейност в обхвата на документа с BAC, т.е. 1) разрешението за внос на движими културни ценности, 2) декларацията на вносителя във връзка с движими културни ценности, 3) документа с общото описание и 4) административното сътрудничество.

Тестовите сценарии се представят като поредици от стъпки, описващи процесите от край до край съобразно описанията им в МБП от ниво 4. Тестовите казуси[20] са изготвени на основата на сценариите, като за конкретни сценарии се задават определени казуси. Тестовите казуси представляват отделни работни потоци в рамките на даден сценарий и зависят от различни входни параметри, предпоставки и цялата информация, включена в даден масив от данни. Преминаването през всички тестови казуси в рамките на даден сценарий позволява процесът да се провери от край до край за наличие на положителни и отрицателни потоци.

Тъй като се предвижда системата за ICG да бъде модул от TRACES, а интерфейсът на TRACES вече е разработен, е необходимо разрешението за внос, декларацията на вносителя и документът с общото описание да се съобразят със съществуващия интерфейс. Ето защо средата на TRACES трябва да бъде конфигурирана, като се

Регламент (ЕС) 2019/880 на Европейския парламент и на Съвета за въвеждането и вноса на движими културни ценности

[16] Архитектурата на обединените информационни системи (*Architecture of Integrated Information Systems* (ARIS) представлява рамка за управление на предприятия, осигуряваща методи и техники за управление на работни процеси.

[17] Тестовият сценарий представлява набор от тестови казуси, чрез които се гарантира изпитването на потоците на работните процеси от край до край съобразно описанията им в МРП от ниво 4.

[18] С оперативните изисквания се поставя акцент върху основните оперативни стъпки или функционалните възможности, които трябва да се осъществят с цел успешното приключване на дадена задача и на група от задачи, обединени според логичен принцип, или на даден процес, независимо дали е налице система, или не.

[19] С функционалните изисквания се описва конкретно поведение или функция на системата. Посочва се какво се цели да се постигне със системата. Всяко функционално изискване следва да отговаря на оперативно изискване. Всяко оперативно изискване обаче може да е обвързано с множество функционални такива.

[20] Тестовият казус представлява съчетание от входни данни (под формата на масиви от данни), предпоставки (условия за изпълнение) и тестова процедура, чрез която се задава конкретен път до софтуерно приложение, който следва да се изпълни, от една страна, и очакваните резултати от съчетанието, от друга. Очакваните резултати се използват при проверката на съответствието с конкретно изискване/конкретни изисквания.

осигурят тестови данни, които да позволяват и да гарантират изпитване по всички тестови сценарии и казуси.

Следователно с помощта на документа с BAC бяха изготвени истории на потребители, които в последствие се свързаха с тестовите казуси, зададени в този документ. Това позволи да се провери информацията, от която разработчиците се нуждаят, за да прогнозират и да внедрят функционалните възможности, необходими за изпълнение на изискванията. Инструментът, използван за създаването и проследяването на тези истории, е Jira, софтуерно приложение за управление на проекти. Целта беше да се гарантира проследяването на напредъка и на конкретните подробности във връзка с работата и това да бъде организирано под формата на структури, които да са разбираеми за потребителите — икономически оператори, разработчици и други, имащи роля по проекта.

Методология: подход, използван при внедряването на системата за ICG

В методологичния подход, използван при внедряването на системата за ICG, се съчетават методологията инструмента за онлайн електронно управление на проекти (TEMPO) на ГД „Данъчно облагане и митнически съюз“ (на етапа на създаване на концепцията и за осигуряване на качеството) и гъвкави практики, използвани от ГД „Здравеопазване и безопасност на храните“ (за разработване и въвеждане). В този контекст редовните вътрешни срещи и демонстрационните сесии позволяват да се обсъждат и внедряват истински функционални възможности, като така се избягват твърде сложни симулации на екрани. Адаптивното планиране позволява да се отговаря по-бързо и гъвкаво на очакванията и промените. С цел да се събере качествена обратна връзка от работещите по места и системата да се внедри по правилния начин, в момента, в който е налице тестова версия, държавите членки ще бъдат включени на доброволен принцип. Считано от четвъртото тримесечие на 2022 г., външните потребители ще имат достъп до средата посредством профили за обучение, в които няма да фигурират конкретни данни на потребителите.

Общ преглед на планирането

Характеристиките на ICG се поделят в категориите, представени по-долу:

А) „Основни характеристики на ICG с налична база в TRACES“: ключови характеристики, за които ще се използва съществуваща функционална възможност;

Б) „Основни характеристики на ICG без налична база в TRACES“: ключови характеристики, които трябва да се създадат от нулата;

В) „Характеристики на ICG, които не са основни“: важни, но не ключови характеристики;

Г) „Външни връзки“: характеристики, които разчитат на входни данни от външни източници;

Д) „Непопадащи в обхвата“: за характеристики на ICG, които не попадат в обхвата на първата версия на системата за ICG (например изкуствен интелект).

В таблицата по-долу са представени прогнозни срокове, в рамките на които характеристиките следва да бъдат налични.

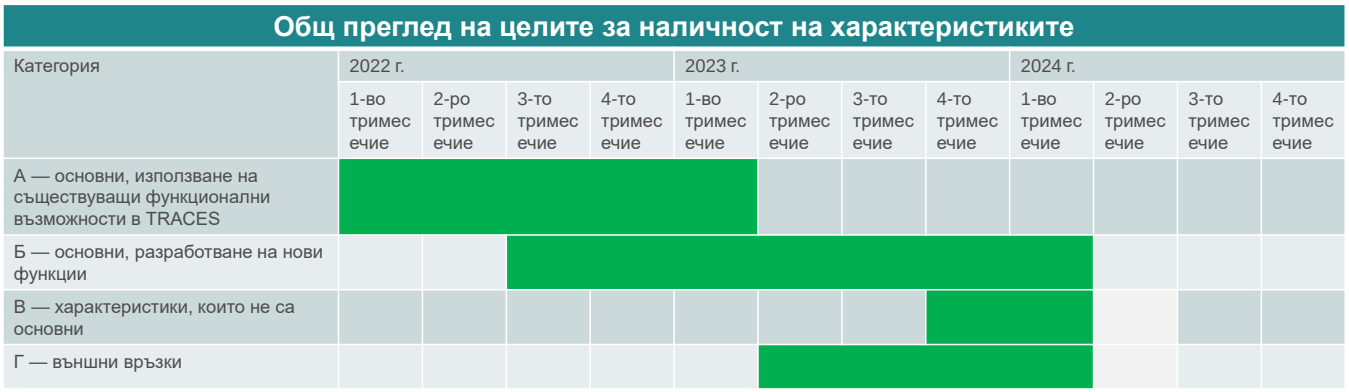

Таблица 1: Общ преглед на целите за наличност на характеристиките

Понастоящем дейностите са организирани около изготвянето на 8 работещи версии от първото тримесечие на 2022 г. до второто тримесечие на 2024 г. с уговорката, че тази организация подлежи на гъвкаво прецизиране и оптимизиране във всеки момент.

Основен акцент на първата версия (R1) е общата функционална инфраструктура (например структури по поддръжката, индекси за нуждите на търсачките, референтни данни, потребители, роли). До нея се нареждат основните оперативни функционални възможности, а именно първият ограничен набор от полета и свързаната с него логика за целите на документите за ICG и техните първи чернови.

Както е посочено в таблицата (ред „Външни връзки“), работата по интегрирането на CERTEX все още не е започнала (планира се за периода с начало второто тримесечие на 2023 г.). CERTEX ще представлява значителна част от цялостните функционални възможности във връзка с ICG и ще позволява обмен на данни с националните митнически системи.

Искания за промени

Докато текат дейностите по разработването и се провеждат вътрешните обсъждания, няколко вече набелязани промени ще бъдат внедрени в МРП за ICG от нива 2—4. Следователно МРП ще бъдат актуализирани през третото тримесечие на 2022 г. с цел да се отразят най-скорошните промени, а документът с BAC също ще бъде надлежно актуализиран, за да бъде допълнен с още масиви от данни (или тестови казуси) за целите на етапа на изпитване на системата.

Полезни външни взаимодействия

През отчетния период Комисията поддържаше тесни връзки с международни организации, например Международния съвет на музеите (ICOM), за да се гарантира, че в системата ще бъдат включени елементи от управлението на риска, по-специално такива, поместени в червените списъци на ICOM[21]. С цел да се противодейства на незаконния трафик бяха разгледани и други инструменти, ползвани от ICOM за опазване на културното наследство (Object ID[22], Observatory[23] и други).

В същото време, предвид непрекъснатите усилия за цифровизация на сферата на движимите културни ценности и за използване на иновативни технологии, Комисията

[21] https://icom.museum/en/resources/red-lists/
[22] https://icom.museum/en/resources/standards-guidelines/objectid/
[23] https://www.obs-traffic.museum/

разглежда възможността за полезни взаимодействия с международни организации с цел евентуалното използване на изкуствен интелект (например за описване на движимите културни ценности и за установяване на евентуални неверни твърдения в декларациите на вносителя и заявленията за разрешение за внос).

Сътрудничество между ГД „Данъчно облагане и митнически съюз“ и ГД „Здравеопазване и безопасност на храните“

Сътрудничеството между ГД „Данъчно облагане и митнически съюз“ и ГД „Здравеопазване и безопасност на храните“ е тясно, тъй като двете генерални дирекции отговарят за редица политики, които са особено взаимосвързани. Двете генерални дирекции се обединиха около оперативната рамка за сътрудничество, която бе укрепена допълнително чрез непрекъснато наблюдение през отчетния период.

Работа с проектната група по цифровизация на движимите културни ценности

Комисията създаде проектна група „Митници“ по цифровизация на движимите културни ценности[24] (предишно име: проектна група „Митници 2020“ по вноса на движими културни ценности, PGICG), която служи като форум за обсъждания за експерти от националните митнически администрации и компетентните органи (по въпроси от областта на културата) на държавите членки с опит при извършване на формалностите по издаване на разрешения, свързани с културното наследство, по-специално по цифров път. Групата оказа подкрепа при подготовка на акта за изпълнение и подпомага службите на Комисията при определянето на параметрите и изработването на критериите за функционалните спецификации на системата за ICG.

Проектната група[25] се състои от делегати от 14 държави членки (Австрия, Белгия, България, Германия, Гърция, Дания, Испания, Италия, Латвия, Нидерландия, Португалия, Румъния, Унгария и Франция) и до момента е заседавала 14 пъти (5 през отчетния период 29.6.2021 г.—28.6.2022 г.).

През този отчетен период проектната група разглежда и обсъди преди всичко следните въпроси:

- регистрация на бенефициерите с цел освобождаването им от изисквания за представяне на документация (прогноза на очаквания брой, срокове);
- идентификация на компетентните органи на държавите членки в системата за ICG;
- документ с често задавани въпроси, в който да се осигурява техническа помощ на потребителите на системата за ICG;
- библиотека във връзка с ICG, съдържаща основна информация относно законодателството на трети държави (държави износителки);
- безопасно съхранение и създаване на хранилища от държавите членки (доброволна схема);

[24] Проектната група по цифровизация на движимите културни ценности служи като платформа за обсъждания, чрез която експерти от националните митнически администрации и компетентните органи (по въпроси от областта на културата) на държавите членки с опит при извършване на формалностите по издаване на разрешения, свързани с културното наследство, по-специално по цифров път, обединяват усилия с цел да се осигури подкрепа по дейностите, свързани с разработването на системата за ICG.

[25] За повече подробности относно мандата и работата на проектната група вж. първия доклад за напредъка на Комисията COM(2020) 342 final.

- аспекти, които допринасят за постигането на напредък по техническите дейности. Те включват: намаляване на броя на полетата за отговор със свободен текст в образците на разрешението за внос и декларацията на вносителя, задаване на роли в TRACES съобразно използваната от държавите членки структура, определяне на срокове за предварителна регистрация, гарантиране на използването на едни и същи критерии за оценка по отношение на всяка държава членка (за частни дружества/дружества с държавно участие или държавни структури) с цел да се установи дали дадена институция отговаря на изискването за надеждност, както и други ключови елементи;
- новости в областта на изкуствения интелект, които да се ползват в бъдеща версия на системата за ICG, отчитане на иновативни подходи към начина, по който движимите културни ценности се описват от митническите служби в ЕС и се контролират от тях по границите (внедряването на изкуствен интелект не се предвижда за първата версия на системата, а може да се реализира на по-късен етап);
- сътрудничество с международни организации (например с ICOM във връзка с червените списъци; особено що се отнася до създаването на сборник или справочна библиотека в рамките на системата за ICG с цел да се помогне на администрациите на държавите членки и на вносителите по-ефективно да установяват ограниченията върху износа или изискванията в третите държави).

5. РИСКОВЕ ОТ ЗАКЪСНЕНИЯ

Риск 1 — осигуряване на персонал

В първоначалното предложение на Комисията не се предвиждаше създаването на информационна система. Поради това не бяха отделени съответните ресурси. В хода на преговорите и по искане на съзаконодателите обаче създаването на системата за ICG беше включено в Регламента и това наложи необходимостта от осигуряване на непредвидени към онзи момент допълнителни ресурси. Нуждите за този шестгодишен проект под формата на персонал за разработване на информационни технологии в ГД „Данъчно облагане и митнически съюз“ бяха оценени към момента на окончателните политически тристранни срещи през декември 2018 г. на две щатни длъжности за администратор на пълно работно време. Въпреки това стана възможно да бъде назначен само един администратор на пълно работно време от средата на юли 2020 г.

Риск 2 — пандемията от COVID-19 и кризата в Украйна

Свързаната с COVID-19 криза в областта на общественото здраве засегна до известна степен способността на екипа да постига резултати, и по-специално дейностите по проекта и срещите с експертната група и проектната група с държавите членки. Срещите се провеждаха във виртуален формат, дневният им ред бе по-кратък, а общуването — ограничено. Освен това кризата в областта на общественото здраве наложи преподреждане на приоритетите на държавите членки, като по този начин се ограничи техният капацитет за предоставяне на информация и обратна връзка по досието. В същото време в днешни дни митниците срещат затруднения в резултат на геополитическото напрежение, породено от войната в Украйна, и в този смисъл преминават през пълна трансформация.

Риск 3 — предложение за среда на ЕС за митническо обслужване на едно гише

Доброто функциониране на системата за ICG е свързано с успеха на средата на ЕС за митническо обслужване на едно гише, с която се цели да се осигури правно основание

за функционирането на EU CSW-CERTEX. Междуправителственият стълб (G2G) на това предложение отразява начина, по който митническите и партньорските компетентни органи ще обменят данни по цифров път. На първата политическа тристранна среща във връзка с предложението за регламент относно средата на ЕС за митническо обслужване на едно гише, която се проведе на 19 май 2022 г., съзаконодателите постигнаха споразумение, с което се надгражда върху приложното поле, заложено в предложението на Комисията, като то се разширява, без това да дава отражение върху системата за ICG. Скоро след официалното приемане и след публикуването на регламента в ГД „Данъчно облагане и митнически съюз“ ще започне работа по изготвянето на актовете за изпълнение и делегираните актове, свързани с този регламент. Предложените проекти на тези актове ще бъдат обсъдени с държавите членки в рамките на нова секция на Комитета по Митническия кодекс, а именно „Среда за обслужване на едно гише“ (CCC-SWE). Въпреки че тези положителни събития са важна стъпка напред, приемането от страна на Европейския парламент и Съвета и изготвянето на проектите на актовете за изпълнение и делегираните актове представляват следващите ключови стъпки, които трябва да се вземат предвид.

Риск 4 — цялостните приоритети за разработване на ИТ за митниците

Оценката на основните рискове пред своевременното внедряване на информационните системи по Митническия кодекс на Съюза (МКС) показва, че рисковете са предимно при държавите членки и са свързани с ограниченията на ресурсите, сложността на проектите и тяхната интеграция, договорните въпроси и обществените поръчки, както и с някои външни фактори, като пандемията от COVID-19. В някои държави членки са налице допълнителни проблеми, свързани с въздействието на излизането на Обединеното кралство от ЕС, проекта за електронна търговия и — по-наскоро — войната в Украйна. Към момента се прави оценка на положението и се обмислят възможностите за дерогации по МКС или за актуализации на Работната програма по МКС.

Действия за смекчаване на последиците
Рисковете са докладвани в рамките на ГД „Данъчно облагане и митнически съюз“.

6. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Основните действия за разработване на системата за ICG, предприети през периода, обхванат от настоящия трети доклад за напредъка, могат да се обобщят по следния начин:

* Работата по първата версия на пакета от МРП за системата за ICG приключи, а версията бе прегледана от държавите членки. Ще са необходими допълнителни актуализации на МРП в хода на етапа на разработване.

* Документът с ВАС бе актуализиран и в него има описания на тестовите сценарии, чрез които се задават дейностите по изпитване, целящи валидиране на всички оперативни и функционални изисквания и гарантиращи, че системата е в съответствие с тях. След това бяха създадени истории на потребители, които бяха хармонизирани с ВАС.

* Характеристиките бяха поделени в различни категории и маркирани в съответствие с тях в изложеното планиране (вж. таблица 1: Общ преглед на целите за наличност на характеристиките

* Разработването на системата за ICG започна и първите основни резултати вече се виждат на екрана, като целта е свързване на заинтересованите страни около четвъртото тримесечие на 2022 г. и получаване на обратна връзка. По тази причина на ГД „Данъчно облагане и митнически съюз“ редовно се предоставят демонстрационни версии в хода на цикъла по разработване. Държавите членки ще бъдат включени веднага щом излезе тестова версия.

* Тясното сътрудничество с членовете на проектната група по цифровизация на движими културни ценности позволи да се постигне напредък по техническите дейности.

До момента работата на Комисията върви по график. Потенциални рискове от забавяне при завършването на системата за ICG в рамките на поставения краен срок са установени единствено във връзка с цялостните приоритети за разработване на ИТ за митниците, и по-специално информационните системи по МКС. Кризата в областта на общественото здраве, породена от COVID-19, оказа слабо въздействие върху напредъка по проекта, свързан с ICG.

ПРИЛОЖЕНИЕ I: МНОГОГОДИШНО СТРАТЕГИЧЕСКО ПЛАНИРАНЕ

Посредством МГСП-М се гарантира ефективното и съгласувано управление на проектите в областта на информационните технологии чрез определяне както на стратегическа рамка, така и на междинни цели в съответствие със законоустановените срокове. Последното одобрение за него се дава от държавите членки в Групата за митническа политика (ГМП) въз основа на становища, предоставени от Координационната група за електронните митници (КГЕЛ), и на консултации с бранша в рамките на Контактната група по търговията (КГТ).
Планирането на електронната система е обсъдено и одобрено от държавите членки и е описано подробно във фиш 1.18 на редакцията от 2019 г. на МГСП-М.

В таблица 1 по-долу е представена извадка от планирането на проекта за внос на движими културни ценности от редакцията от 2019 г. на МГСП-М, фиш 1.18.

Таблица 1 — Извадка от редакцията от 2019 г. на МГСП-М, фиш 1.18

	Междинни цели	*Планирана дата на приключване*
1	Икономически анализ и моделиране на работните процеси	
	- Документ с икономическия анализ	4-то тримесечие на 2020 г.
	- Ниво 3 (изисквания на ползвателите на МРП)	1-во тримесечие на 2022 г.
	- Ниво 4 (функционални изисквания, описани в МРП)	1-во тримесечие на 2022 г.
2	Правни разпоредби	
	- Приети действащи разпоредби*	2-ро тримесечие на 2019 г.
	- Приети бъдещи разпоредби**	2-ро тримесечие на 2021 г.
3	Етап на започване на проекта	
	- Стратегически документ	2-ро тримесечие на 2021 г.
	- Решение „ЗА“	2-ро тримесечие на 2021 г.
4	Проект за информационни технологии	
	- Спецификации на приложението и услугите	2-ро тримесечие на 2023 г.
	- Технически спецификации на системата	2-ро тримесечие на 2023 г.
	Етап на изграждане	
	- Внедряване на услугите на централно равнище	3-то тримесечие на 2024 г.
	- Интегриране на услугите в националните системи	Не е приложимо
	- Внедряване на национално равнище	Не е приложимо
	Преходен етап	
	- Въвеждане и достигане до групите потребители	4-то тримесечие на 2024 г.
	- Изпитване на съответствието	2-ро тримесечие на 2025 г.
5	Експлоатация	
	- Комисия, администрации на държавите членки и търговци	2-ро тримесечие на 2025 г.
	- Държави извън ЕС и търговци извън ЕС (в случай на необходимост)	Не е приложимо
6	Подкрепа за внедряването (обучение и комуникация)	
	- Обучение и комуникация, разработени на централно ниво	4-то тримесечие на 2024 г.
	- Обучение и комуникация на национално ниво	4-то тримесечие на 2024 г.

*„Действащи разпоредби“ се отнася до Регламент (ЕС) 2019/880.

**„Бъдещи разпоредби“ се отнася до разпоредбите за изпълнение, които трябва да бъдат приети съгласно Регламент (ЕС) 2019/880.

В таблица 2 е представена извадка от проекта за EU CSW-CERTEX с акцент върху компонент 2 от него, чрез който се осъществява връзка със системата за ICG.

Таблица 2 — Извадка от редакцията от 2019 г. на МГСП-М, фиш 1.13 — Компонент 2 „EU CSW-CERTEX“		
	Междинни цели	*Планирана дата на приключване*
1	Икономически анализ и моделиране на работните процеси	
	- Документ с икономически анализ	1-во тримесечие на 2017 г.
	- Приложение с икономически анализ	2-ро тримесечие на 2023 г.
	- Ниво 3 (изисквания на ползвателите на МРП)	1-во тримесечие на 2024 г.
	- Ниво 4 (функционални изисквания, описани в МРП)	1-во тримесечие на 2024 г.
2	Правни разпоредби	
	- Приети действащи разпоредби*	В сила
	- Приети бъдещи разпоредби**	2021 г.
3	Етап на започване на проекта	
	- Стратегически документ	3-то тримесечие на 2017 г.
	- Приложение със стратегическия документ	3-то тримесечие на 2023 г.
	- Решение „ЗА“	3-то тримесечие на 2023 г.
4	Проект за информационни технологии	
	- Спецификации на приложението и услугите	2-ро тримесечие на 2024 г.
	- Технически спецификации на системата	2-ро тримесечие на 2024 г.
	Етап на изграждане	
	- Внедряване на услугите на централно равнище	3-то тримесечие на 2024 г.
	- Интегриране на услугите в националните системи	от 4-то тримесечие на 2024 г. нататък
	- Внедряване на национално равнище	от 4-то тримесечие на 2024 г. нататък
	Преходен етап	
	- Въвеждане и достигане до групите потребители	4-то тримесечие на 2024 г.
	- Изпитване на съответствието	от 1-во тримесечие на 2025 г. нататък
5	Експлоатация	
	- Комисия, администрации на държавите членки и търговци (Важно: това е датата на въвеждане в експлоатация за Комисията, а държавите членки ще проведат изпитването на съответствието от второто тримесечие на 2020 г.)	2-ро тримесечие на 2025 г.
	- Държави извън ЕС и търговци извън ЕС (в случай на необходимост)	Не е приложимо
6	Подкрепа за внедряването (обучение и комуникация)	
	- Обучение и комуникация, разработени на централно ниво	Не е приложимо
	- Обучение и комуникация на национално ниво	Не е приложимо

*„Действащи разпоредби“ се отнася до Регламент (ЕС) 2019/880.

**„Бъдещи разпоредби“ се отнася до разпоредбите за изпълнение, които трябва да бъдат приети съгласно Регламент (ЕС) 2019/880.

ПРИЛОЖЕНИЕ II: ОСНОВНИ ЕТАПИ НА ПРОЕКТА И ГРАФИК НА КЛЮЧОВИТЕ МЕЖДИННИ ЦЕЛИ

